

4. Практика Європейського суду з прав людини. Рішення. Коментарі.. – 2003. – № 3. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/980_067/card6#Public

5. APPLICATION PACK – RULE 47 OF THE RULES OF COURT – UKR. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.echr.coe.int/Documents/Rule_47_UKR.pdf

Груба М.С.

студентка юридичного факультету,

Науковий керівник: Алімов К.О.

кандидат юридичних наук, викладач,

Запорізький національний університет

СУДОВІ ВИКЛИКИ І ПОВІДОМЛЕННЯ

Формами повідомлення зацікавлених осіб про здійснення судом певних процесуальних дій є судові повістки про виклик і повістки-повідомлення. Судові виклики і повідомлення здійснює секретар судового засідання. Судові повідомлення здійснюються шляхом надсилання судових повісток-повідомлень. Судове повідомлення має інформаційний характер, оскільки має на меті інформування осіб, які беруть участь у справі, про вчинення процесуальних дій, в яких участь цих осіб не є обов'язковою. Судовий виклик є вимогою суду з'явитися у судове засідання для розгляду справи чи для проведення певних процесуальних дій саме за участю осіб, які викликаються, і участь яких є обов'язковою. Судові виклики здійснюються судовими повістками про виклик. Судові повістки про виклик до суду надсилаються особам, які беруть участь у справі, свідкам, експертам, спеціалістам, перекладачам (ч. 3 ст. 74 ЦПК) [3].

Судові виклики та повідомлення повинні бути надіслані з таким розрахунком, щоб особа, яка викликається, мала після їх вручення достатньо часу для явки до суду і підготовки до участі в судовому розгляді справи. Такий час не повинен бути меншим за 3 дні. Час вручення повістки має принципове значення при вирішенні питання про наслідки неприбуття в судове засідання учасника процесу (ст. 169 ЦПК), оскільки саме він дозволяє визначити, чи була особа своєчасно повідомлена про час та місце проведення судового засідання.

В більшості випадків судові повістки надсилаються поштою і приймаються для пересилання у рекомендованих листах з позначкою «Судова повістка» з простим або рекомендованим повідомленням про їх вручення. Судова повістка може бути вручена кур'єром. У всіх випадках зворотна розписка повертається до суду та є належним доказом того, що зацікавлена особа повідомлена про час, місце вчинення відповідної процесуальної дії.

Повістка може бути вручена безпосередньо в суді. Частиною 3 ст. 191 ЦПК передбачено, що суд, відкладаючи розгляд справи або оголошуючи перерву в її розгляді, призначає, відповідно, день нового судового засідання

або його продовження, про що ознайомлює під розписку учасників цивільного процесу, присутніх у судовому засіданні [3].

Слід зауважити, що у разі ненадання особами, які беруть участь у справі, інформації щодо їх адреси, такі особи повідомляються шляхом відправлення судової повістки за адресою реєстрації їх місця проживання чи місця перебування – це стосується фізичних осіб, які не мають статусу підприємців; юридичним особам та фізичним особам – підприємцям судові повістки направляються за адресою місцезнаходження (місця проживання), що зазначена в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. При цьому у разі відсутності осіб, які беруть участь у справі, за такою адресою, вважається, що судовий виклик або судове повідомлення вручене їм належним чином.

Відповідно до ч. 6 ст. 74 ЦПК законодавець дозволяє використовувати повідомлення або виклик до суду телеграмою, факсом чи за допомогою інших засобів зв'язку, які забезпечують фіксацію повідомлення або виклику [3].

Перелік способів викликів і повідомлень не є вичерпним. Головним критерієм відповідного судового виклику або повідомлення є фіксація факту його вручення, що підтверджує належне повідомлення особи про її виклик до суду або про розгляд справи.

Дослідник Ю. Червоний акцентує увагу на тому, що з точки зору судової практики, сформованої в цивільному судочинстві, вважається, що докази належного повідомлення осіб можуть бути отримані судом у разі повідомлення через кур'єра або через пошту [4]. Разом з тим необхідно виходити з того, що якщо повідомлення здійснювалося через визначений в установленому законом порядку друкований засіб масової інформації, особа вважається повідомленою про час та місце проведення судового засідання, а тому такі обставини, як незнайомення з пресою не можуть бути підставою для визначення особи такою, що не була повідомлена про час та місце проведення судового засідання.

Доказом належного повідомлення особи через засоби масової інформації є надання та залучення до матеріалів справи примірника друкованого засобу масової інформації, де було опубліковано відповідне оголошення про виклик особи.

Дослідник Є. Харитонов відзначає, що учасники цивільного судочинства мають визнаватися такими, що повідомлені належним чином про дату, час і місце судового засідання, якщо в матеріалах справи містяться відомості про відправлення їм судового виклику (повідомлення), відсутні відомості про його отримання, але особи, які повідомляються, присутні у залі судового засідання [2].

Відповідно до частин 7, 8 ст. 74 ЦПК передбачається альтернативний варіант повідомлення – за місцем роботи, який дозволяє у разі якщо особа не приймає поштові повідомлення за домашньою адресою, проінформувати особу через адміністрацію підприємства, оскільки поштова кореспонденція на підприємстві отримується уповноваженою собою, яка повинна забезпечити передачу судового виклику заінтересованій особі (див. також ч. 1 ст. 76 ЦПК). У випадку відмови особи від отримання повістки адміністрацією

підприємства складається акт, який разом із неотриманою повісткою надсилається на адресу суду [3].

Постановою Кабінету Міністрів України від 25 січня 2006 р. № 52 затверджений Порядок визначення друкованого засобу масової інформації, у якому розмішуються оголошення про виклик до суду відповідача, третіх осіб, свідків, місце фактичного проживання (перебування) яких невідоме. Оголошення про виклик до суду публікується в установлені законодавством строки у друкованому засобі масової інформації загальнодержавної сфери поширення та в друкованому засобі масової інформації місцевої сфери поширення за останнім відомим місцем проживання (перебування) на території України відповідача, третіх осіб, свідків.

Таким чином, залежно від процесуального статусу зацікавленої особи, а також обов'язковості її присутності при здійсненні процесуальних дій передбачено 2 форми повідомлення: судова повістка про виклик і судова повістка-повідомлення, які надсилаються в випадках, передбачених ЦПК. Судові виклики та повідомлення повинні бути надіслані з таким розрахунком, щоб особа, яка викликається, мала після їх вручення достатньо часу для явки до суду і підготовки до участі в судовому розгляді справи.

Список використаних джерел:

1. Проблеми цивільного права та процесу // Матеріали науково-практичної конференції, присвяченій пам'яті професора О. А. Пушкіна (22 травня 2010 року). – Харків: Харківський національний університет внутрішніх справ, 2010. – 456 с.
2. Харитонов Є.О. Цивільний процес України. Навч. Посібник. – К.: Істина, 2012. – 472 с.
3. Цивільний процес України: Підручник / За ред. Ю.С. Червоного. – К.: Істина, 2007. – Глава 10, глава 13 у співавторстві з Г.Я. Трипутьським. – С. 190-192, 215-218.
4. Червоний Ю.С. Науково-практичний коментар Цивільного процесуального кодексу України Київ; Одеса: Юрінком Інтер, 2008. – 656 с.

Косьмій Л.Р.

викладач,

*Івано-Франківський університет права
імені Короля Данила Галицького*

ДОГОВІРНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УКЛАДЕННЯ УГОДИ В МАЙБУТНЬОМУ

Сучасне законодавство України регулює різні сфери діяльності людини, навіть ті, які будуть розвиватися в майбутньому. Наприклад, для врегулювання відносин і створення гарантій для здійснення майбутньої угоди можна укласти попередній договір або протокол про наміри.

Поняття попереднього договору вперше було законодавчо закріплене в Україні лише у 2003 році, одночасно з прийняттям чинних Цивільного та Господарського кодексів. Цивільно-правова концепція радянських часів не знала